

AGENCIJA ZA ZAŠTITU TRŽIŠNOG NATJECANJA

1143

Agencija za zaštitu tržišnog natjecanja, na temelju članka 30. stavka 1. točke 2., članka 31. stavka 1. i članka 58. stavka 1. točke 1. Zakona o zaštiti tržišnog natjecanja (»Narodne novine«, broj 79/09 i 80/13), u upravnom postupku utvrđivanja narušavanja tržišnog natjecanja sklapanjem zabranjenog sporazuma, pokrenutom po službenoj dužnosti protiv poduzetnika Adriatic Croatia International Club d.d., sa sjedištem u Opatiji, Maršala Tita 151, Brodogradilište i marina d.o.o., sa sjedištem u Betini, Nikole Škevina 15, Ilirija d.d., sa sjedištem u Biogradu na Moru, Tina Ujevića 7, Marina Borik d.o.o., sa sjedištem u Zadru, Obala kneza Domagoja 1, Marina Dalmacija d.o.o., sa sjedištem u Sukošanu, Bibinje – Sukošan 1, Marina Hramina d.o.o., sa sjedištem u Murteru, Put Gradine 1, Marina Puntat d.o.o., sa sjedištem u Puntu, Puntica 7, Marina Šibenik d.o.o., sa sjedištem u Šibeniku, Obala Jerka Šižgorića 1, Tehnomont d.d., sa sjedištem u Puli, Industrijska 4, te udruženja poduzetnika Hrvatska gospodarska komora, sa sjedištem u Zagrebu, Rooseveltov trg 2, na temelju odluke Vijeća za zaštitu tržišnog natjecanja, u sastavu: Mladen Cerovac, mag. iur., predsjednik Vijeća, Vesna Patrlj, dipl. iur., zamjenica predsjednika Vijeća, mr. sc. Ljiljana Pavlic, dipl. oec. i Denis Matić, dipl. iur., članovi Vijeća, sa 11. sjednice, održane 17. ožujka 2015., donosi sljedeće

RJEŠENJE

I. Utvrđuje se da su poduzetnici ADRIATIC CROATIA INTERNATIONAL CLUB d.d., sa sjedištem u Opatiji, Maršala Tita 151, BRODOGRADILIŠTE I MARINA d.o.o., sa sjedištem u Betini, Nikole Škevina 15, ILIRIJA d.d., sa sjedištem u Biogradu na Moru, Tina Ujevića 7, MARINA BORIK d.o.o., sa sjedištem u Zadru, Obala kneza Domagoja 1, MARINA DALMACIJA d.o.o., sa sjedištem u Sukošanu, Bibinje – Sukošan 1, MARINA HRAMINA d.o.o., sa sjedištem u Murteru, Put Gradine 1, MARINA PUNAT d.o.o., sa sjedištem u Puntu, Puntica 7, MARINA ŠIBENIK d.o.o., sa sjedištem u Šibeniku, Obala Jerka Šižgorića 1, TEHNOMONT d.d., sa sjedištem u Puli, Industrijska 4, te udruženje poduzetnika HRVATSKA GOSPODARSKA KOMORA, sa sjedištem u Zagrebu, Rooseveltov trg 2, razmjenom informacija o budućim cijenama vezova u marinama u Republici Hrvatskoj, izvršenoj na sjednici Udruženja nautičkog turizma (marina) Hrvatske gospodarske komore od 25. listopada 2012., sklopili zabranjeni sporazum koji za cilj ima sprječavanje, ograničavanje ili narušavanje tržišnog natjecanja, u smislu članka 8. Zakona o zaštiti tržišnog natjecanja.

II. Adriatic Croatia International club d.d., Marina Hramina d.o.o., Marina Šibenik d.o.o. i Tehnomont d.d. su bili sudionici zabranjenog sporazuma iz točke I. izreke ovoga rješenja u razdoblju od 25. listopada 2012. do 31. prosinca 2013., a Brodogradilište i marina d.o.o., Ilirija d.d., Marina Borik d.o.o., Marina Dalmacija d.o.o., Marina Puntat d.o.o. i Hrvatska gospodarska komora u razdoblju od 25. listopada 2012. do 31. ožujka 2014.

III. Zabranjeni sporazum iz točke I. izreke ovoga rješenja *ex lege* je ništetan, u smislu članka 8. stavka 4. Zakona o zaštiti tržišnog natjecanja.

IV. Poduzetnicima iz točke I. izreke ovog rješenja izriču se sljedeće upravno-kaznene mjere:

- Adriatic Croatia International club d.d. u iznosu od 1.117.000,00 (milijun sto sedamnaest tisuća) kuna,
- Brodogradilište i marina d.o.o. u iznosu od 37.000,00 (trideset sedam tisuća) kuna,
- Ilirija d.d. u iznosu od 197.000,00 (sto devedeset sedam tisuća) kuna,

- Marina Borik d.o.o. u iznosu od 40.000,00 (četrdeset tisuća) kuna
- Marina Dalmacija d.o.o. u iznosu od 326.000,00 (tri stotine dvadeset šest tisuća) kuna,
- Marina Hramina d.o.o. u iznosu od 95.000,00 (devedeset pet tisuća) kuna,
- Marina Punat d.o.o. u iznosu od 190.000,00 (stotinu devedeset tisuća) kuna,
- Marina Šibenik d.o.o. u iznosu od 133.000,00 (stotinu trideset tri tisuće) kuna,
- Tehnomont d.d. u iznosu od 128.000,00 (stotinu dvadeset osam tisuća) kuna,

Rok izvršenja: 15 (petnaest) dana od dana pravomoćnosti ovog rješenja.

V. Udruženju poduzetnika Hrvatska gospodarska komora izriče se simbolična upravno-kaznena mjera u iznosu od 100.000,00 (stotinu tisuća) kuna.

Rok izvršenja: 15 (petnaest) dana od dana pravomoćnosti ovog rješenja.

VI. Ako udruženje poduzetnika iz točke IV. i poduzetnici iz točke V. izreke ovoga rješenja u navedenom roku ne uplate upravno-kaznene mjere, Agencija će obavijestiti Područni ured Porezne uprave Ministarstva financija na čijem je području sjedište kažnjene osobe, radi naplate upravno-kaznene mjere prisilnim putem prema propisima o prisilnoj naplati poreza.

VII. Ovo rješenje bit će objavljeno u »Narodnim novinama«, kao i na internetskoj stranici Agencije.

O b r a z l o ž e n j e

1. PRETHODNO ISPITIVANJE STANJA NA TRŽIŠTU I POKRETANJE POSTUPKA

Agencija je zaključkom klasa: UP/I 034-03/13-01/047, urbroj: 580-04/74-2013-002, od 30. prosinca 2013., pokrenula postupak protiv poduzetnika Adriatic Croatia International Club d.d., sa sjedištem u Opatiji, Maršala Tita 151 (dalje: ACI), Brodogradilište i marina d.o.o., sa sjedištem u Betini, Nikole Škevina 15 (dalje: Brodogradilište i marina), Ilirija d.d., sa sjedištem u Biogradu na Moru, Tina Ujevića 7 (dalje: Ilirija), Marina Borik d.o.o., sa sjedištem u Zadru, Obala kneza Domagoja 1 (dalje: Marina Borik), Marina Dalmacija d.o.o., sa sjedištem u Sukošanu, Bibinje-Sukošan 1 (dalje: Marina Dalmacija), Marina Hramina d.o.o., sa sjedištem u Murteru, Put Gradine 1 (dalje: Marina Hramina), Marina Punat d.o.o., sa sjedištem u Puntu, Puntica 7 (dalje: Marina Punat), Marina Šibenik d.o.o., sa sjedištem u Šibeniku, Obala Jerka Šižgorića 1 (dalje: Marina Šibenik), Tehnomont d.d., sa sjedištem u Puli, Industrijska 4 (dalje: Tehnomont), te udruženja poduzetnika Hrvatska gospodarska komora, sa sjedištem u Zagrebu, Roosveltov trg 2 (dalje: HGK) radi utvrđivanja narušavanja tržišnog natjecanja sklapanjem zabranjenog sporazuma o cijenama vezova u lukama nautičkog turizma u Republici Hrvatskoj, u smislu članka 8. Zakona o zaštiti tržišnog natjecanja (»Narodne novine«, broj 79/09 i 80/13; dalje: ZZTN).

Agencija je u predmetu klase: UP/I 034-03/2013-01/027, na temelju inicijative poduzetnika Aba Vela d.o.o. sa sjedištem u Splitu, Jobova 3 (dalje: Aba Vela) za pokretanje postupka utvrđivanja sprječavanja, ograničavanja ili narušavanja tržišnog natjecanja protiv poduzetnika ACI provela prethodno ispitivanje stanja na tržištu, sukladno odredbama članka 32. točki 1. a) i b) ZZTN-a, te je između ostalog, od Udruženja nautičkog turizma (marina) Hrvatske gospodarske komore (dalje: Udruženje) zatražila dostavu očitovanja i dokumentacije. S obzirom na navode iz inicijative Abe Vele o tome kako marine u svom udruženju pri HGK jednom godišnje dogovaraju politiku cijena, Agencija je, kako bi utvrdila postojanje indicija koje bi ukazivale na možebitno narušavanje tržišnog natjecanja sklapanjem zabranjenog sporazuma u smislu članka 8. ZZTN, od Udruženja koje se nalazi pri HGK – Županijska komora u Rijeci, zatražila određene podatke i dokumentaciju, u prvom redu preslike zapisnika sa sjednica Udruženja održanih u 2011., 2012. i 2013. godini.

Dana 26. kolovoza 2013. Agencija je putem elektroničke pošte zaprimila očitovanje HGK – Županijske komore Rijeka, u privitku kojeg su dostavljeni i zapisnici sjednica Udruženja održanih u 2011., 2012. i 2013. godini, a 13. i 20. prosinca 2013. je zaprimila dodatne podneske HGK – Županijske komore Rijeka, kojima su dostavljene

preslike navedenih zapisnika potpisane od strane ovlaštenih osoba kao i pripadajući privitci koji se navode u tim zapisnicima.

Agencija je izvršila uvid u navedene preslike zapisnika te utvrdila kako se u zapisniku sa sjednice Vijeća Udruženja marina pri HGK održane 25. listopada 2012. g. (četvrtak) u Marini Kornat u Biogradu n/M, Kapetanski klub, s početkom u 14,00 sati, klasa: 023-02/12-05/12, urbroj: 311-30/15-12-2, od 26. listopada 2012. navodi sljedeće, citat: *»Nazočni su također najavili da za sljedeću godinu njihove marine neće podizati cijene usluga (vezova), a oni koji će i podizati cijene ići će s minimalnim poskupljenjem (za postotak inflacije u RH)«.*

Slijedom navedenog, Agencija je utvrdila kako su članovi Udruženja, na sjednici Udruženja održanoj 25. listopada 2012. međusobno razmjenjivali informacije o budućim cijenama svojih usluga, a što bi moglo predstavljati zabranjeni sporazum u smislu članka 8. ZZTN-a. Stoga je Vijeće na 162. sjednici, održanoj 30. prosinca 2013., zaključilo da postoje dostatne indicije za pokretanje postupka utvrđivanja narušavanja tržišnog natjecanja sklapanjem zabranjenog sporazuma o cijenama vezova u lukama nautičkog turizma u Republici Hrvatskoj protiv Hrvatske gospodarske komore te devet poduzetnika članova Udruženja koji su prisustvovali sjednici Udruženja održanoj 25. listopada 2012.

2. STRANKE U POSTUPKU

2.1. HGK

Na temelju odredbi Zakona o Hrvatskoj gospodarskoj komori (*»Narodne novine«*, broj 66/91 i 73/91; dalje Zakon o HGK) i Statuta Hrvatske gospodarske komore (*»Narodne novine«*, broj 11/94 – pročišćeni tekst, 108/95, 19/96, 64/01, 142/11 i 9/14; dalje: Statut), HGK je samostalna stručnospolovna organizacija, koja promiče, zastupa i usklađuje zajedničke interese svojih članica pred državnim i drugim tijelima u Hrvatskoj i inozemstvu. Članice Hrvatske gospodarske komore su sve pravne osobe koje obavljaju gospodarsku djelatnost sa sjedištem na području Republike Hrvatske, osim pravnih osoba koje obavljaju obrt. U Komoru se mogu učlaniti fizičke i pravne osobe koje obavljaju obrt.

HGK se financira od članarina članica (koja ovisi o veličini, odnosno gospodarskoj snazi članice), doprinosa za obavljanje javnih ovlasti (koju članice plaćaju u određenom postotku od ukupnog prihoda) te vlastitih prihoda HGK od obrazovnih i drugih vlastitih djelatnosti.

Na temelju članka 37. Statuta oblici organiziranja i rada u HGK temelje se na prostornom i strukovnom povezivanju članica. Članice HGK se prostorno povezuju u županijskim regionalnim komorama, a strukovno u udruženja i zajednice. Na temelju članka 15. Zakona o HGK i članka 38. Statuta, županijske regionalne komore nemaju posebnu pravnu osobnost, već su sastavni dio HGK, kao njen oblik organiziranja i djelovanja na određenom užem području Republike Hrvatske.

Na temelju članka 44. Statuta, strukovno udruženje je oblik strukovnog povezivanja i organiziranja članica HGK na razini Republike Hrvatske, radi unaprjeđivanja rada i poslovanja članica Komore koje obavljaju određenu djelatnost, a člankom 45. Statuta propisano je kako je svaka članica Komore članica jednog matičnog udruženja, a zavisno o svom interesu može sudjelovati u radu drugih udruženja. Člankom 46. Statuta propisano je kako udruženje na plenarnoj sjednici bira predsjednika i zamjenika predsjednika udruženja iz reda predstavnika članica HGK koje pripadaju udruženju, a člankom 47. Statuta kako udruženje s više od 20 članica ima vijeće udruženja.

Udruženje nautičkog turizma (marine) je organizirano i djeluje pri HGK – Županijskoj komori u Rijeci, a u svom radu i aktivnostima okuplja 50 marina (od navedenih marina 21 marina nalazi se u sustavu ACI-ja) s čitavog područja hrvatskog Jadrana. Aktivnosti Udruženja odvijaju se kroz rad Udruženja i njegovog Vijeća, kao izvršnog tijela. Vijeće Udruženja se, između ostalog ističe aktivnostima vezanim uz promociju hrvatskih marina na svim emitivnim tržištima Europe, prati aktualnu problematiku u poslovanju marina i zalaže se za njezino što brže i kvalitetnije rješavanje.

Budući da se ZZTN na temelju članka 3. ZZTN-a primjenjuje na trgovačka društva, trgovca pojedinca, obrtnika i druge pravne i fizičke osobe, koje obavljajući gospodarsku djelatnost sudjeluju u proizvodnji i/ili prometu robe, odnosno pružanju usluga, Agencija je razmatrala položaj HGK s obzirom na značajke obavljanja djelatnosti te pravne osobe na tržištu, pri čemu je uzela u obzir i članak 8. stavak 1. ZZTN-a u kojem se kao zabranjeni

sporazumi, između ostalih, navode i odluke udruženja poduzetnika. S obzirom na to da Udruženje predstavlja jedan od oblika strukovnog povezivanja i organiziranja članica HGK, konkretno poduzetnika koji obavljaju djelatnost marina i sudjeluju u prometu roba, nedvojbeno je da se odredbe ZZTN-a u konkretnom slučaju primjenjuju i na HGK.

2.2. ACI

Poduzetnik Adriatic Croatia International club d.d., sa sjedištem u Opatiji, Maršala Tita 151, primarno obavlja djelatnosti vezane uz pružanje usluga u nautičkom turizmu, u prvom redu najam vezova. U sastavu ACI-ja se nalazi 21 marina rasprostranjena na potezu od Umaga do Dubrovnika. Na čelu svake pojedine marine je direktor marine, a koordinaciju više marina provode direktor za sjeverni Jadran i direktor za srednji i južni Jadran. U Opatiji, sjedištu društva, nalaze se zajedničke službe koje na čelu s direktorom – zamjenikom člana Uprave ACI-ja upravljaju cijelim sustavom.

2.3. Tehnomont

Poduzetnik Tehnomont d.d., sa sjedištem u Puli, Industrijska 4, primarno obavlja djelatnosti proizvodnje proizvoda od metala, djelatnost marina i računovodstva. Zajedno s poduzetnikom Tehnomont – Brodogradilište Pula d.o.o., sa sjedištem u Puli, Ulica Fižela 6, koji je ujedno i većinski imatelj udjela u Tehnomontu, čini Gruppu Tehnomont. Tehnomont upravlja marinom Veruda, smještenoj u Puli.

2.4. Marina Šibenik

Poduzetnik Marina Šibenik d.o.o., sa sjedištem u Šibeniku, Obala Jerka Šižgorića 1, primarno obavlja djelatnost marina, konkretno upravlja marinom Mandalina, smještenoj u Šibeniku, a koja je dio D-Marin sustava marina, u vlasništvu Dogus Grupe, sa sjedištem u Republici Turskoj. D-Marin sustav marina obuhvaća 10 marina na području Republike Hrvatske, Grčke i Turske.

Marina Šibenik je kapitalno povezana s Marinom Dalmacijom i Marinom Borik, jer je osnivač i Marine Šibenik i Marine Dalmacija poduzetnik Dogus Marine Croatia d.o.o, sa sjedištem u Zagrebu, Garićgradska 13 (ranijeg naziva Dogus Marina Mandalina d.o.o.), kojem je osnivač Dogus Holding A.S., Republika Turska. Marina Šibenik, Marina Dalmacija i Marina Borik su povezani i preko svojih uprava s obzirom da su članovi uprave u sva tri poduzetnika iste osobe.

2.5. Marina Dalmacija

Poduzetnik Marina Dalmacija d.o.o., sa sjedištem u Zadru, Ulica Elizabete Kotromanić 11/I, primarno obavlja djelatnost marina, konkretno upravlja marinom Dalmacija, smještenoj u Zadru, a koja je dio D-Marin sustava marina.

Marina Dalmacija je osnivač Marine Borik.

2.6. Marina Borik

Marina Borik d.o.o., sa sjedištem u Zadru, Obala kneza Domagoja 1, primarno obavlja djelatnost marina, konkretno upravlja marinom Borik, smještenoj u Zadru, a koja je dio D-Marin sustava marina.

2.7. Ilirija

Poduzetnik Ilirija d.d., sa sjedištem u Biogradu na Moru, Tina Ujevića 7, primarno obavlja djelatnosti vezane uz ugostiteljstvo i turizam: hotelijerstvo, nautika i kamping. Ilirija upravlja marinom Kornati, smještenoj u Biogradu na Moru.

2.8. Marina Hramina

Poduzetnik Marina Hramina d.o.o., sa sjedištem u Murteru, Put Gradine 1, primarno obavlja djelatnost marina, konkretno upravlja marinom Hramina, smještenoj u Murteru, na otoku Murteru.

2.9. Brodogradilište i marina

Poduzetnik Brodogradilište i marina d.o.o., sa sjedištem u Betini, Nikole Škevinu 15, primarno obavlja djelatnost gradnje i održavanja brodova, te djelatnost marina. Brodogradilište i marina upravlja marinom Betina, smještenoj u Betini, na otoku Murteru.

2.10. Marina Punat

Poduzetnik Marina Punat d.o.o., sa sjedištem u Puntu, Puntica 7, primarno obavlja djelatnost marina, konkretno upravlja marinom Punat, smještenoj na otoku Krku.

3. PRIMIJENJENI PROPISI

Agencija je u provedbi predmetnog upravnog postupka primijenila odredbe ZZTN-a, Uredbe o načinu utvrđivanja mjerodavnog tržišta (»Narodne novine«, broj 9/11; dalje: Uredba o mjerodavnom tržištu), Uredbe o skupnom izuzeću horizontalnih sporazuma između poduzetnika (»Narodne novine«, broj 72/2011; dalje: Uredba o horizontalnim sporazumima), Uredbe o sporazumima male vrijednosti (»Narodne novine«, broj 9/11), Uredbe o kriterijima za izricanje upravno-kaznene mjere (»Narodne novine«, broj 129/10 i 23/15; dalje: Uredba o upravno-kaznenim mjerama), Uredbe o kriterijima za oslobođenje ili umanjeње upravno-kaznene mjere (»Narodne novine«, broj 129/10) te Zakona o općem upravnom postupku (»Narodne novine«, broj 47/09; dalje: ZUP), budući da se sukladno članku 35. stavku 1. ZZTN-a, u postupcima koji su u nadležnosti Agencije primjenjuje zakon kojim se uređuje opći upravni postupak.

Također, Agencija je izvršila uvid u Pravilnik o razvrstavanju i kategorizaciji luka nautičkog turizma (»Narodne novine«, broj 72/08; dalje: Pravilnik) kojim se propisuju vrste, minimalni uvjeti, kategorije i način kategorizacije luka nautičkog turizma.

Člankom 74. ZZTN-a propisano je kako se u primjeni ZZTN-a, a osobito u slučajevima postojanja pravnih praznina ili dvojbi pri tumačenju propisa, u skladu s člankom 1. Ugovora o pristupanju Republike Hrvatske Europskoj uniji (»Narodne novine – Međunarodni ugovori« broj 2/12 i 9/13), primjenjuju se na odgovarajući način kriteriji koji proizlaze iz primjene pravila o tržišnom natjecanju u Europskoj uniji.

Sukladno navedenom, cjelokupna pravna stečevina Europske unije (*acquis communautaire*), koju čini primarno i sekundarno zakonodavstvo Europske unije, ali i sudska praksa, prvenstveno praksa Suda EU, važan je interpretativni instrument za primjenu hrvatskih propisa o zaštiti tržišnog natjecanja u slučaju pravnih praznina ili dvojbi u tumačenju tih propisa.

Stoga je Agencija izvršila uvid u Priopćenje Europske komisije Smjernice o primjeni članka 101. Ugovora o funkcioniranju Europske unije na horizontalne sporazume o suradnji (Službeni list C 11, od 14. siječnja 2011; dalje: Smjernice o horizontalnim sporazumima) i Priopćenje Europske komisije – Obavijest – Smjernice za primjenu članka 81. stavka 3. Ugovora o osnivanju EZ (koji odgovara članku 101. stavku 3. Ugovora o funkcioniranju Europske Unije; Službeni list C 101, od 27 siječnja 2004.; dalje: Smjernice). Prijevodi navedenih smjernica na hrvatski jezik nalaze se na internetskim stranicama Agencije: www.aztn.hr, pod naslovom Tržišno natjecanje, podnaslov Izvori prava EU – Prijevodi na hrvatski.

Agencija je također izvršila uvid u presude Općeg suda (engl. General Court, raniji naziv: Court of First Instance - CFI) i Suda EU (engl: European Court of Justice – ECJ) u sljedećim predmetima:

- Presuda Suda EU u predmetu C-48/69 *ICI v. Commission* (*Dyestuffs*; paragraf 64 i 65);
- Presuda suda EU u združenim predmetima C-40-48, C-50, C-54-56, C-111, C-113 i C-114/73 *Suiker Unie v. Commission* (*Suiker Unie ili Sugar*; paragraf 173 i 174);
- Presuda suda EU u predmetu C-199/92 *Hüls AG v. Commission* (*Polypropylene*; paragraf 158-167);
- Presuda suda EU u predmetu C-8/08 *T-Mobile Netherlands BV and Others v Raad van bestuur van der Nederlandse Mededingingsautoriteit* (paragrafi 60-62);
- Presuda suda EU u združenim predmetima C-204, 205, 211, 213, 217 i 219/00 *P Aalborg Portland AS v. Commission* (paragrafi 81-86);